

On és l'herència de Magre a la Paeria?

Hi ha una contradicció flagrant entre la verborrea que Antoni Llevot ha projectat sobre el llegat de Jaume Magre —una mena de veneració que no acaba de concretar-se en res sinó en una beatificació profana. Després, però, Llevot ha anat enderrocant totes les creacions culturals de Magre a la Paeria. Ja només els falta carregar-se el premi Vallverdú, que és que ara pretenen.

Posem exemples: hi havia una sèrie de conferències a l'entorn del Premi Josep Vallverdú. Vostès saben què se n'ha fet? S'han esfumat. La modernitat no ho permet. Em sembla recordar que en alguna edició passada es projectà una pel·lícula i poca cosa més. Va ser llençat a l'aigüera. Aquests postmoderns de l'estil de Llevot es caracteritzen perquè ho arrasen tot.

Jaume Magre promogué la publicació d'una col·lecció de cultura local dita *La banqueta* on hi havia títols prou importants: des dels arbres i arbustos dels parcs de Lleida fins a un estudi notable de Josep Borrell sobre la literatura de Ponent o bé un estudi sobre la revista *Labor*, vostès saben ara on és la col·lecció *La Banqueta*? Vostès saben que Magre va promoure, de la mà de Xavier Garcia, la publicació de la revista *Urc*. Naixia com un instrument més d'anàlisi d'allò que en la dècada dels anys vuitanta i primeries dels noranta en dèiem literatura de Ponent. La va agafar Llevot i la va convertir en l'estendard de la reacció: en aquelles planes un professor de la universitat era entrevistat i opinava que ja podia enterrar-se tant la literatura de Ponent com la mateixa revista. Se'n publicà un altre número escandalosament poc crític sobre l'obra de Jordi Pàmies.

El senyor Llevot també va treure una revista que es deia *Transversal*, que pretenia ser el sùmmum de la modernitat i que era a les antípodes del que sempre havia fet Jaume Magre. I ara es despenja com a postmodern i nou ric. Vol fer més premis literaris! Un de novel·la i un de teatre, diuen els diaris. Què volen que els digui? Quan els premis literaris estan més desprestigiats; quan més es veu que són reclams publicitaris de les institucions que els organitzen; quan sembla clar que hi ha una inflació evident en els de novel·la; llavors surt Llevot, que vol fer premis nous de novel·la i teatre.

Per contra, el naixement del Vallverdú anava acompanyat d'una anàlisi que sí era capaç de fer Jaume Magre, que es deixava aconsellar, i que no és capaç de fer Llevot, que és sord a tota llei de consells: es tractava de tocar un gènere que els jocs florals més decimonònics i la Nit de Santa Llúcia no havien prestat atenció: l'assaig. I era una aposta arriscada que, passat el temps, ha guanyat. Ara, el que proposa Llevot, i pel que he llegit també la Diputació, per

cert, és la manca d'imaginació. La repetició. L'actitud del nou ric: tothom fa els seus premis, doncs, nosaltres també! Després, si segueixen el criteri del Premi Màrius Torres, faran un jurat sectari —tothom de la mateixa escola—, que és precisament el que no va fer Magre amb el jurat del Vallverdú, on hi ha temperaments ideològics i estètics molt diferents. I, dit de passada, la concessió del premi de poesia sembla més una concessió als poderosos de la UdL que no pas una necessitat real i concreta. Cap dels llibres premiats, per ara, no passaran als annals d'obres excel·lents de poesia.

Això dit a banda del que apuntava Miquel Pueyo: posar el nom de Víctor Siurana al premi de novel·la i Jaume Magre al de teatre. Aquí hi ha altres qüestions: la poca atenció prestada al promotor i ànima de l'Estudi General. Com d'hàbitud, s'és poc agraït amb les grans personalitats que aprofitaren els vents del temps per fer girar la història favorablement als interessos d'una comunitat. Víctor Siurana va saber fer-ho. Després va ser desbancat, diria que poc gentilment per l'actual rector i se'n va fer *tabula rasa*. Un servidor ja no el va conèixer com a professor. A penes l'intuïes rere les orientacions culturals de la primeria dels vuitanta. Que es mereixi un homenatge és cert, ara bé que un premi de novel·la no acabi sent un escarni. Quant a Magre, crec que com havia escrit Xavier Macià, es trobava perfectament amb els artistes com Coma Estadella o Àngel Jové. Seria millor lligar-lo al món de l'art.

I, per cert, en aquells jardins raconers, tristos, maltractats per les obres, oblidats i polsosos que es diuen Màrius Torres, els coneixen?, aquells jardins que són a la vora dels jutjats, entre cases enderrocades i camins perduts, podrien posar-hi una obra plàstica —que no fos com els urinaris de la plaça Europa— i uns versos de Torres i de Marçal i de Carner i de Vinçoli i de Joan Barceló esculpits en pedra. Una mena de parc de la poesia que es digués Jaume Magre per espaiar la melancolia d'una ciutat tan bèstia, brutal i salvatge. En un racó polsós qualsevol, que és on és ara. Perquè Jaume Magre ja pertany a la categoria dels clàssics, sobretot ara que els nouvinguts són tan bàrbars i melenuts que només saben gallejar i devastar.

La política de la regidoria de cultura de l'Ajuntament de Lleida es tracta d'anar destruint a poc a poc tot allò que va anar bastint Jaume Magre fins que no en quedi res. Només una pel·lícula muda. O un escarni públic.

ANDREU LONCÀ

Andreu Loncà

